

זמני שבת קודש

רבונו	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
21:03	20:17	19:16	תל אביב
21:07	20:20	19:14	ירושלים
21:04	20:18	19:17	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

כבוד הזולת

הנה אנו ניצבים בשערי היום הגדול והנפלא, היום לו ציפינו ולקראתו ייחלנו ימים כה רבים, היום שיש לו השפעה דרמטית על חיינו לאורך ימים ושנים. בהתרגשות אין קץ ובהימית לב סוחפת אנו באים בשערי חג השבועות, זמן מתן תורתנו באהבה, הרגע הגדול בו קיבלנו את הטובה שבמתנות והאהובה שבתשורת, התורה הקדושה - משוש חיינו וחמדת ליבנו.

אנו רוצים לצאת מהיום הזה ברכוש גדול! והפעם, אין מדובר בכסף גשמי, אלא ברכוש האמיתי: לקבל את התורה. במנות גדושות, בקשר אישי, ביכולת להתחבר, להבין, לקלוט, לעסוק בדברי תורה באהבה, מתוך נעימות ועריבות. לקבל את התורה כמטעינת אנרגיות, כמעניקת כוחות, כסוללת דרך חיים!

אז איך עושים את זה? איך מגיעים לכך שנקבל את האוצר הזה? איך הופכים למיליונרים במונחי תורה? איך מגיעים למוצאי חג השבועות, כשבתוך הלב פנימה שוכנת אהבת תורה לאין קץ, חשק ותשוקה לעסוק בה תמיד, יכולת להבניה בקלות ובבהירות? איך מנצלים היטב את היום הגדול הזה, כדי לקבל את התורה - בכמות, באיכות, מכל הלב?

התשובה היא, כמו בכל עניין, כי הכל תלוי בנו, בבקשה שלנו, ברצון שלנו, בהשתתפות שלנו בתפילה ובבקשה לפני נותן התורה. נותן התורה - כשמוכן הוא - חפץ לתת. הוא רוצה לתת לנו את התורה, להעניק לנו את היכולת להתחבר אליה, להשקיע בה זמן וכוחות, לקבל ממנה אנרגיה ועוצמות. הוא חפץ לתת!

ואנחנו? אנחנו צריכים רק לבקש, להתפלל, להתחנן. שיתן לנו כח לעסוק בתורה, שיסיר מעלינו כל מפריע, שיפתח לנו את המוח להבין את התורה, שיבקע בפנינו את שערי חכמת התורה, שיאפשר לנו להיות עקביים בלימוד התורה. כל מה שמוטל עלינו הוא לבוא אליו, לנקוט בדלתותיו, ולבקש, מעומק הלב ומכל הנשמה, שאנו רוצים ומבקשים לקבל את התורה, באמת! (הרב אשר קובלסקי)

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה המוסדות

מאגרא רמה לבירא עמיקתא

מדוע עם ישראל בהר סיני שהיו ברום המעלות ירדו ברגע אחד לחטא העגל?

ואמר דוד המלך "חבר אני לכל אשר יראך ולשומרי פיקודיך". ואמר הרמב"ם שצריך להתרחק ממקום אנשי רשע, ואם כל המדינה היא אנשי רשע ילך לגור במדברות! אין דבר שמקלקל את האדם כמו חברה רעה!

שימו לב, מי קלקל את עם ישראל בחטא העגל? "וגם ערב רב עלה איתם" תערובת של כל מיני גויים. הם היו במצרים, ראו את הניסים והתגיון. והם החטיאו את עם ישראל בכל החטאים שעשו במדבר, גם בעגל. כתוב "אלה אלהיך ישראל", לא "אלה אלהינו ישראל" אלא "אלוהיך" כי אנשי הערב רב הם החטיאו את ישראל, ורק בהשפעת החברה הרעה הגיעו לחטא העגל ולכל הצרות שנסתובבו לנו מאז!

אין דבר שהורס ומשחית את האדם ומקלקל אותו, כמו חברים רעים. וכוחם גדול מכוח היצר הרע, שהיצר הרע אינו יכול להוריד את האדם בבת אחת, ואילו חברים רעים יש להם כוח להוריד את האדם בבת אחת משערי קדושה, ולהחזיר אותו למ"ט שערי טומאה.

צריכים לדעת, המקום היחיד בעולם, ששם משנים יצרים הרגלים ומידות, זה הישיבה, זה לימוד התורה עם לימוד המוסר. וכמו שאמר שלמה המלך: "החזק במוסר אל תרף נצרה כי היא חייך". ואמר עוד: "ודרך חיים תוכחות מוסר". אם אתה רוצה דרך סלולה בחיים למד מוסר, ולמי הוא מדבר? לחילונים? חילונים לא לא לומדים מוסר אין להם ספרי מוסר. הוא כותב זאת לאדם דתי, לאדם חרדי, לבן תורה. אתה חייב ללמוד מוסר, אתה חייב זאת לעצמך לעתיד הרוחני שלך, אי אפשר להתהפך מרע לטוב בלי לימוד המוסר! בראתי לו תורה תבלין - זו תוכחת מאמרי חז"ל "מ"ב סי' א בשם החיד"א"

כל יום צריך ללמוד מוסר, יש שלומדים בדמעות, בוכים ומתרגשים, זה מה שבונה את האדם. זו עבודה ושכרה בצידה, כמה הנאה יש לאדם שרואה שהוא משתנה לטובה, שהערכים שלו גדלים, שהיראת שמים שלו בוערת! אין מציאות לעבוד באמת, בלי לימוד המוסר.

שבת שלום וחג שמח!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

צאנו ממצרים ממ"ט שערי טומאה ונכנסנו ובאנו בחסדי ה' למ"ט שערי קדושה! והנה, עוד המלך במסיבו, בום! נפלו בחטא העגל, איזו נפילה איומה היתה זו!

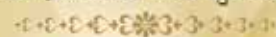
ולא מובן. הרי חז"ל אמרו, כך דרכו של יצר הרע, היום אומר לו עשה כך ומחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו לך עבוד ע"ז. היצה"ר לא יכול לבוא לחרדי ולומר לו לך עבוד עבודה זרה, הוא מחטיאו בקטן ואז חלילה ממשיך עד שמפילו ברשת שטווה לו. אם ינסה היצר להפיל אותו מיד בעבירה גדולה הוא ישמר ויברח ממנו! מפיל אותו בדבר קטן, בעבירות קטנות, זה לא נורא, זה לא נורא, עד שמפיל אותו בחמורות.

כשהייתי ילד לא היה בארץ "מיני" מה קרה? בתחילה קיצצו רק קצת, התרגלו לזה, שנה הבאה קיצצו עוד קצת, ועוד קצת, התרגלו ועוד קצת. עד שכמעט לא לובשים בגדים. למדתי בבי"ס יהלום, לכולם היתה תלבושת אחידה, עד הברך. חילוניות שהתלבשה אז כמו היום היתה סופגת גערות מחילונים, תתביישי לך, אין את לבושה! אבל זה כח ההרגל, עוד טיפה מתרגלים, עוד טיפה, ... עד שאומר לו לך עבוד ע"ז.

היום פחד לעבור ברחובות, וכשיורדים יורדים עד עפר. אבל כך דרכו של יצר הרע, מעט מעט, עד שכשיורדים לא מרגישים שיורדים, מתרגלים עד שמתדרדרים במדרון עד התהום! יצר האדם מוריד את האדם לרצפה, לפני חמישים שנה מה היה ומה היום. כך דרכו של היצר! וא"כ, אין ירדו עם ישראל ממ"ט שערי קדושה בום! במכה אחת, מרום המדרגות - עד תועבת ע"ז?! התשובה היא. נכון, יצר הרע שבא לאדם אינו יכול להוריד אותו במכה אחת, רק בצורה מדורגת. אבל אם יש גם חברה רעה, זה יותר גרוע מיצר הרע! במכה אחת הוא יכול להפילו!

וכן קוראים בפסוק הראשון בספר תהילים, "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב". ואמרו חז"ל "דרש ר"ש בן פזי, וכי מאחר שלא הלך היכן עמד ומאחר שלא עמד היכן ישב ומאחר שלא ישב היכן לך שאם הלך - סופו לעמוד! ואם עמד - סופו לישב! ואם ישב - סופו ללון. אדם פוגש את החברה ברחוב, הוא רק הלך, סופו לעמוד, עמד זה לא מסתיים בזה ואם ישב שוב אין לו תקנה. כי אדם מושפע מהחברה והסביבה והפעולות שלו.

ההקדשה השבועית

רוצים עם אנחנו להקדיש
אלפי טללים לאור הפרשה?
הצטרפו אלינו לקדושה!
התקשרו עכשיו: 052-04-000

לימינו
ידן חיה בת הדס
יוסי בן הלן
צורי בן רחל
דייחה בת חוה

לישיק
בנימין בן חסיה
אלדד בן חוה
ספיר בת עליזה
לידך בת עליזה

לחובלות
אסף בן חיה
רושין בן דיה
אלעד בן ענה
אלדד בן ירדנה

לעילי שושנה
שלמה בן גלן לון
סנילית בת חנה
חן בן חיה
שמעון בן יילנה
יואב בן חנה

סיפור לשיבת

הרב צבי נקר

הנשמה מ'שטרסבורג' מבקשת פרק תהילים

שנאמר דוקא כמה פרקי תהילים ולא דבר אחר ואו התחלנו בהתרגשות עצומה באמירת תהילים על מנת לעורר רחמי שמיים על הנשמה האבודה שהתגלתה בחלומי.

עד היום, כחודש וחצי מאז המקרה, גופי מצטמר מהחוויה שעברתי, גילוי שמימי מעולם האמת של נשמה שהרגישה בהימצאותם של שני יהודים הנמצאים בכפר נידח בגרמניה, ושיוועה לכמה פרקי תהילים של על מנת לעזור לנשמתה, אחר 200 שנה שעברו מאז פטירתה.

לפי הרישום על המצבה עולה, מדובר באדם שנפטר בשנת תקע"ו, כלומר לפני 203 שנים.

הדבר העיקרי שלמדתי מהמעשה, שחיותי על בשרי הוא עד כמה מעלתו ועוצמתו של פרק תהילים לנשמת היהודי, אשר ישנם נשמות שנפטרו כבר למעלה מ-200 שנה והן משוועות שיעבור לידן איזה יהודי ויאמר כמה פרקי תהילים.

ואנו, החיים בעולם הזה יכולים לחטוף עוד פרק תהילים, עוד משנה ועד שורה של גמרא וזוהר".

כיוון שלא ידעתי מרגוע לנפשי, החלטתי להעלות את הדברים על הכתב ולשלוח את הדברים אל הרב אליהו מן שליט"א, נאמן ביתו של מרן הרב חיים קניבסקי, על מנת שיעביר את המקרה לרבי חיים אשר יביע את דעתו ויתייחס למקרה.

מרן הרב קניבסקי שליט"א עיין ממושכות בדף והשיב במילים הללו: "אף שעברו כל כך הרבה שנים, אבל לפעמים עדיין הנשמה צריכה תיקון גם אחרי זמן רב כל כך. הרבה נשמות אינן צריכות כבר תיקון, אבל יש עוד נשמות הצריכות תיקון, אלא שיש חשבונות שמים נוספים, למי נותנים רשות שיוכל להשתדל לתקן את עצמו".

המשיך מרן ואמר: "ולגבי חולם החלום, אף שמן הסתם אינו מיוצאי חלציו של הנפטר, מכל מקום הודיעו לה לנשמה, שהאיש נמצא במקום זה (זה כעין רוח הקודש), ונתנו לה יכולת לבקש ממנו בקשה, לומר תהילים על קברו, ביום היארצייט. ובקשו זכות זו דוקא מאיש זה, שכנראה יש לו ולנשמתו שייכות לנפטר".

סיים מרן ואמר: "הסיבה שביקשה הנשמה דוקא אמירת תהילים ולא משניות, זה שייך ליארצייט. וגם יש ענין במה שביקש לומר את התהילים ליד הקבר עצמו. ולגבי שנים הבאות, אין מוכרח שצריך לעשות דבר כי שמא נתקנה על ידי כך".

מסיים כותב המעשה הרב אליעזר ליפא זריל ואומר: "דבר נוסף שהתפעלתי, כי משמיים זימנו שאף אני אהיה נוכח בכל המעשה, ובפרט ששם אותו נפטר הינו ממש כשמי – איעזר ליפא, כשלא מצויין שם משפחתו על המצבה".

המעשה היכה גלים בכל הקהילות היהודיות בעולם, המחוק את קיומה של הנשמה אחר פטירתה, ואת הרצון וההשתוקקות שלה אף אחר 203 שנה שמישהו יאמר עליה פרק תהילים השווה מיליונים בשמיים.

לומר עליה פרקי תהילים ביום האזכרה שלה, לקחה אותי בחלום הישר אל מקום קבורתה על מנת שאוכל לזהות את מיקומה. היא העבירה אותי את פסי הרכבת שנמצאים כאן בסמוך לאכסניה בה אנו לגים. היא הראתה לי כי אחר פסי הרכבת ישנו בית גדול, כשהוא אומרת לי שהקבר הנמצא מאחורי הבניין הוא מקום קבורתה.

מיד לאחר מכן אני רואה את הקבר בחלומי, כאשר על המצבה מופיע תבליט וציור של כז, והשם המופיע עליה הוא – אליעזר.

לאחר שהנשמה לקחה אותי למקום קבורתה, היא אמרה לי: "זה מקום קבורתי, ומבקשת אני ממך שבעוד יומיים – ביום י' אייר תאמר עלי פרק תהילים לעילוי נשמתו", אמרה הנשמה והסתלקה.

אומר את האמת כי לא היה לי ספק בדבריו, וכי אחר תיאורים מדויקים שכאלו, אמרתו לי כי אני הולך לבדוק איתו את כל הסיפור הזה עד תומו.

ואכן כך עשינו. יומיים לאחר מכן, בתאריך י' באייר, יצאנו בסיום עבודת הכשרות ברכבנו על מנת לבדוק האם החלום אכן נכון. לא הכרנו כלל את המקומות הסמוכים ונסענו אך ורק על סמך התיאור בחלום, כשאנו סקרנים כל הדרך לדעת האם זהו גילוי אמיתי או לא.

הגענו עם ברכב אל פסי הרכבת, והנה, לאחר נסיעה איטית וקצרה, מזדעק שותפי וקורא בקול: "הנה זה הבניין! זהו הבניין שהראתה לי הנשמה בחלום, כך בדיוק הוא היה נראה". עצרנו מיד את הרכב, והתקרבו לבניין. הוא נראה ישן ועוזב, עשה רושם שעמד כך כמה עשרות שנים, אם לא יותר.

התחלנו לתור את סביבותי, עד שהגענו אל אחוריו, שם גילינו חורשת עצים ושיחים, ובמרכזו שביל קטן. על פי התיאור בחלום, אחר הבניין הקטן אמורה להתגלות המצבה שלו עם התיאור המדויק.

המשכנו בדרכנו כשאנו נרגשים ונסערים. לקראת סוף השביל, נראות כמה מצבות עומדות, אלא שהן חסרות זיהוי.

יתכן כי מדובר בכלל בקברי גויים, אך חיפשנו את התיאור שראה חברי בחלום. המשכנו מספר צעדים קדימה, ואז גילינו דבר שגרם לתדהמה עצומה: לפתע ראינו שער מעץ, סגור ועליו חרוט ציור מגן דוד! היו אלו קברי יהודים!

נכנסנו בשער, שם נגלה מולנו שטח של כחמישה עשה מטר רבוע, ירוק כולו ובמרכזו היתה גבעה וסביבה כעשרים מצבות, התחלנו אפוא לחפש ולאתר את הנשמה 'שלנו'.

עברנו קבר אחרי קבר: פ"נ יהודה, פ"נ יענטא וכן הלאה, כולם שמות יהודיים מסביבות השנים תרפ"ז-תרפ"ח. ואז לפתע קורא לי שותפי בהתרגשות: "הנה המצבה עם התמונה של הכד!"

היה זה בדיוק כפי שראה חברי בחלום. היתה זו מצבה עליה היה חרוט ציור של כד עם השם 'אליעזר'.

צמרמורת אחזה אותנו. הצעתי לשותפי בעל החלום כי נקרא משניות, אך הוא סירב ואמר כי הנשמה ביקשה

כולנו מאמינים בני מאמינים כי ישנו עולם הבא וגן עדן, וכי הנשמה אינה מסיימת את תפקידה אחר פטירת האדם, אלא עולה היא אל עולם הנצח שם נהנית היא משכר, או לחילופין ח"ו סובלת מעונש, הכל לפי מעשיה בעולם הזה.

אלא, שהקב"ה רצה שתהיה לנו בחירה, על כן מסתיר הוא מאיתנו את כל עניני עולם הנשמות ואת המתרחש בעולמות העליונים, על מנת שנוכל לבחור בבחירה חופשית האם לעשות רצונו או לא ח"ו.

לעיתים, אם יש זכות לדור, שולח הקב"ה איתותים וגילויים מפורשים על קיום עולם הנשמות, על מנת לעורר ולחזק את בניו, אך כמובן שעלינו להתחזק תמיד באמונה תמימה ולעשות רצון ה' כי כך הוא ציוה אותנו. סיפור מצמרר ומטלטל, המרעיש את העולם היהודי כולו, אירע בשנת תשע"ט.

את המעשה מספר הרב אליעזר ליפא זריל, המשמש כמשיגח כשרות מטעם ה'עדה החרדית' בעיר 'שטרסבורג' שבגרמניה, מכלי ראשון:

במסגרת תפקידנו, אנו יוצאים קבוצה שלימה של משיגי כשרות למקומות שונים בעולם על מנת לפקח על הכשרות שבמפעלים שתוצרתם מגיעה ארצה. בכל ימות השבוע אנחנו רחוקים מקשר פיזי ליהודים, ואנו נמצאים בעיקר בכפרים מרוחקים בהם מייצרים מאכלים מסוימים המגיעים ארצה. אנו מצטיידים במזון אישי כשר ואוכלים מעט מהפירות והירקות שהצטיידנו, והכל בס"ד על מנת שיגיעו לעם ישראל היקרים הנמצאים בארץ הקודש דברי מאכל מפוקחים וכשרים בכשרות מהודרת.

בשבתות, מתקבצים כל חברי הקבוצה מכל האיזורים יחדיו בצוותא לעיירה אחת, שם יש לנו בית כנסת וחדר אוכל, ושובתים את השבת בצוותא באופן מרומם, לומדים ומתפללים יחד. כעת (סיון התשע"ט), אני נמצא בשטרסבורג הגרמנית יחד עם שותפי לצוות ההשגחה, בכפר קטן בשם 'ניווסנד' שבמחוז שטרסבורג, בו אנו מפקחים על ייצור מזון חלב.

וכעת אגש למעשה המדהים המסעיר שאירע לנו. בחודש שעבר, מתעורר בבהלה שותפי להשגחה באמצע שינת הלילה ומעיר אותי: "הרב אליעזר, אותה לא תאמין איזה חלום מבהיל חלמתי". ראיתי את בהלתו והאזנתי לחלומי: "בחלומי אני רואה כי באה לפניי נשמה ואומרת לי במילים הללו: "יהודי יקר אני צריכה את עזרתך. לא רחוק מהמקום שאתה ושותפך נמצאים כעת, שוכן הקבר שלי אני נשמה יהודיה שנפטרה לעולם האמת לפני כ-200 שנה, ואני רוצה מאד שתאמר פרקי תהילים על קברי ביום פטירתי – י' באייר, יום היארצייט שלי". היה זה מדהים, שכן הלילה בו חלם שותפי את החלום היה ב-ח' באייר תשע"ט, יומיים לפני היארצייט שלה. חשוב לי לציין, כי שותפי לכשרות, בעל החלום, הינו בן למשפחה מיוחסת מאד, ונאצא ישיר לאחד מגדולי ישראל שהרעיש את העולם כולו בתורתו וספריו. אולי מסיבה זו זכה הוא להתגלות שכזו.

בתחילה, ניסיתי להרגיעו כי זהו סתם חלום. אך שותפי היה כל כך מוטרד ומבוהל, הוא הוסיף ופירט לי את פרטי החלום: "אותה נשמה שביקשה ממני

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב צבי נקר
כנסו לאתר 'שיבת אור דוד'

כל בישוליו לשבת.

1. מי ששכח להניח עירובי תבשילין, ואין שם גדול העיר, או שפשע, אסור לו לבשל ולאפות מיום טוב לשבת. אולם יכול לבשל קודם סעודת יום טוב, הרבה בקדרה אחת, ויותר לשבת.

העירוב לענין שאר צרכים

א. מותר להציע המטות מיום טוב לשבת, ולהדיח הכלים מיום טוב לשבת, וכן מותר לגלול את הספר תורה מיום טוב לשבת, כל שקיים עירוב תבשילין, ואמר "למעבד כל צרכנא מיום טוב שבת".

ב. היושבים במלון ובעל המלון מערב עירובי תבשילין, אינם צריכים לערב רק בשביל להדליק הנרות מיום טוב לשבת. ומכל מקום אם מניחים עירוב תבשילין בשביל הדלקת הנרות בלבד, לא יברכו, שספק ברכות להקל, אלא רק יאמרו: "בדין עירובא יהא שרי לנא לאדלוקי שרגא מיום טוב לשבת".

מנהגי חג שבועות

א. מנהג עם ישראל להישאר ערים בליל חג השבועות, וכתוב בזהר הקדוש שחסידיים ראשונים לא היו ישינים בלילה הזה, והיו עוסקים בתורה, ועוד כתוב בזהר כל אלו שמתקנים את התיקון בלילה הזה ושמים בו, כולם יהיו רשומים וכתובים בספר הזכרונות, והקדוש ברוך הוא מברך אותם בשבעים ברכות וכתרים של עולם העליון.

ב. ידוע המעשה שמביא השל"ה הקדוש (בספרו שני לוחות הברית מסכת שבועות אות ה') שרבי יוסף קארו ורבי שלמה אלקבץ ועוד כמה חכמים ישבו ועסקו בתורה בליל חג השבועות ולמדו כך כל הלילה, והנה באמצע הלילה התחילה השכינה לדבר אליהם, ושכחה אותם ופארה אותם על מעשיהם אשר הם עושים, וכמה בשמים שמחים בתורה שהם עוסקים, ועיין שם באורך המעשה.

ג. כתב בכף החיים בשם המגן אברהם שהטעם שעוסקים בתורה בלילה הוא לפי שהיו עם ישראל ישינים באותו לילה של מתן תורה, ולכן ה' יתברך נתן קולות וברקים כדי להעיר אותם, וכדי לתקן את השינה שעם ישראל ישן אנחנו נשארים ערים בלילה הזה.

ד. המנהג להישאר ער בליל חג השבועות הוא דווקא לגברים אולם הנשים אינם צריכות להישאר ערות בלילה. והנכון שהגברים ילמדו את התיקון שנדפס בסידורים שנכתב על ידי הזהר והמקובלים, ועל פי דעת המקובלים אין ראוי לקרוא משניות בלילה של חג השבועות, ומכל מקום מי שרוצה ללמוד גמרא או הלכה או מוסר יש לו על מה שיסמוך.

ה. אדם שידוע שאם ישאר ער כל הלילה לא יהיה מרוכז בתפילה ויבוא לידי שינה בשעת התפילה וקריאת התורה, לא ישאר ער כל הלילה, אלא ישאר בלילה כמה שיוכל ויחך לישון כדי שבתפילה ובקריאת התורה יהיה ערני, ויתפלל בכוונה.

ו. העוסקים בתורה שלומדים כל הלילה ומביאים לפניהם שתיה או דברי מאכל, יברכו ברכה אחת על כל מין שיגישו לפניהם (כגון מזונות או שהכל) ואז אינם צריכים לברך שוב על כל מה שיביאו לפניהם במשך כל הלילה, וטוב שיכוונו בשעת הברכה לפטור את כל מה שיביאו לפניהם, אולם אם יצא מחוץ לבית הכנסת או בית המדרש (תחת כיפת השמים) ואחר כך חזר, צריך לחזור ולברך שוב על דברי המאכל או המשקה מכיוון ששינוי מקום נחשב להיסח דעת.

ז. אם נשאר ער כל הלילה מנהג הספרדים ועדות המזרח שהוא בעצמו מברך ברכות השחר וברכות התורה לאחר עלות השחר, ואין צריך לשמוע מאדם אחר שישן בלילה על המיטה, ולכן כשיגיע עלות השחר יטול את ידיו שלוש פעמים וינגב, אך לא יברך ברכת "על נטילת ידים". וברכת אשר יצר יברך רק אם עשה צרכיו וימשיך ברכות השחר.

ח. יש נוהגים לטבול במקוה לפני עלות השחר, ואלו שנוהגים כן זיהרו שלא לטבול במקוה חם, אלא יטבולו במקוה קר או במקוה פושר עד 38 מעלות. אולם מי שרוצה להתקלח בבית במים חמים ביו"ט מותר (אף שבשבת אסור להתקלח במים חמים או פושרים), ובבית המרחץ (וכן מקוה) אסור להתקלח במים חמים כלל.

ט. יש הנוהגים לעמוד על הרגלים בשעת קריאת עשרת הדברות, והנכון שלא לעשות כן אלא ישב, אולם אם עולה אביו או רבו לקרות בתורה ועומד לכבודם מותר לו לעשות כן, מפני שכל עמידתו היא לכבוד אביו או רבו ולא מטעם עשרת הדברות. וכן אם הוא נמצא בבית כנסת שבו עומדים בשעת קריאת עשרת הדברות ואם ישאר לשבת יראה הדבר כאילו הוא מזלזל, יעמוד מתחילת הקריאה של העולה לעשרת הדברות, ונמצא שעומד כל הקריאה, והעמידה היא כבר קודם קריאת עשרת הדברות.

הלכות המועדים הרב יגון חורי

הלכות עירוב תבשילין

א. יום טוב שחל להיות בערב שבת, אסור מדברי סופרים לבשל בקדירה בפני עצמה או לאפות פת, לצורך השבת, אלא על ידי "עירוב תבשילין" (ונקרא כן משום שמערב צרכי שבת עם צרכי יום טוב לעשותם יחד), והיינו שיניח תבשיל מערב יום טוב לשבת, בכדי שיהיה ניכר שאינו מתחיל בבישול ובאפיה שאינם לצורך יום טוב, בעיצומו של היום, אלא הוא רק כגמר מלאכת אוכל נפש לאחר שהתחיל בה מערב יום טוב. (חזון עובדיה יו"ט עמ' עדר)

ב. נהגו להניח פת ותבשיל, ולכן יש להניח לכתחלה פת ותבשיל מערב יום טוב. ובדיעבד אם לא הניח לצורך העירוב אלא תבשיל בלבד, מותר לאפות ולבשל ביום טוב לצורך השבת. וכן הדין אם הניח פת בלבד.

ג. שיעור התבשיל, כזית (27 גרם, ובדיעבד די ב-18 גרם), ואפילו בני המשפחה מרובים. ובפת טוב להחמיר להניח כשיעור ביצה (כ-54 גרם).

ד. התבשיל של העירוב יוכל להיות מבושל או צלי או שלוק או כבוס או מעושן. ואפילו תפוח מבושל, ובלבד שיהיה ראוי לפתת בו את הפת. וטוב להדר לקחת לחם שלם ותבשיל חשוב, כגון בשר או דגים לצורך מצות עירובי תבשילין.

זמן ההנחה ונוסח העירוב

א. לכתחלה צריך להניח העירוב בערב יום טוב דוקא, כלומר, מליל ערב יום טוב (ליל חמישי) עד שקיעת החמה של ערב יום טוב (שקיעת החמה של יום חמישי).

ב. מי ששכח ולא הניח עירוב תבשילין ונזכר אחר ששקעה החמה, בתוך זמן בין השמשות, יניח העירוב עם ברכה.

ג. בשעה שמניח העירוב מברך: "ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על מצות עירוב". ואח"כ יאמר: "בדין עירובא יהא שרי לנא לאפויי ולבשולי ולאדלוקי שרגא ולמעבד כל צרכנא מיום טוב לשבת". (בעירוב זה יהיה מותר לנו לאפות ולבשל ולהדליק הנר ולעשות כל צרכינו מיום טוב לשבת). וצריך שיבין מה שאומר, ואם אינו מבין בארמית או בלשון הקודש, יאמר הנוסח הנ"ל בשפה שמבין.

ד. אף על פי שהכין עירוב תבשילין כדת ישתדל לכתחלה להקדים לבשל ביום טוב את צרכי השבת בשעות המוקדמות של היום, כדי שייסיי האפיה והבישול בעוד היום גדול, שאילו יזמנו לו אורחים ביום טוב יוכל להגיש לפניהם לאכילה. ומכל מקום אם נתעכב מחמת איזה אונס רשאי להמשיך לבשל ביום טוב עד סמוך לשקיעת החמה. מפני שאנו סומכים על סברת האומרים (פסחים מו:), שמן התורה צרכי שבת נעשים ביום טוב שלפניו, ורק חכמים אסרו, ועל ידי העירוב התירו לגמרי.

ה. מי ששכח להניח עירוב תבשילין ונזכר בבואו לבית הכנסת להתפלל מנחה, ואין פנאי ללכת לביתו ולחזור להתפלל מנחה, יש אומרים שיוכל לעשות עירוב בבית הכנסת, שיחשוב על איזה תבשיל שבביתו, ויאמר "שבזה העירוב יהא מותר לו לאפות" וכו', ויש אומרים שמכיון שעליו לומר: "בדין עירובא וכו'", לא יוכל לסמוך על פת ותבשיל שאינם לפניו אלא בביתו. ובשעת הדחק שאין שהות שילך לביתו לעשות העירוב, יסמוך על המתירים, אך לא יברך, ויאמר שבתבשיל פלוני "שיש לי בביתי" יהיה מותר לי לבשל ולאפות וכו'. ועל צד היותר טוב יתנה ויאמר: ואם לא יועיל עירובי על פי הדין, הנני סומך על עירוב גדול העיר.

שכח להניח עירוב תבשילין

א. לכתחלה חייב כל אדם לעשות עירוב תבשילין בעצמו, ולא יסמוך על גדול עיר, ורק אם שכח או נאנס ולא עירב יסמוך על גדול העיר שמערב לכל בני עירו.

ב. אסור לבשל או לאפות ביום טוב אלא כל זמן שהעירוב קיים.

ג. אחר שהכין כל צרכי שבת ביום טוב, אם ירצה יוכל לאכול את הפת והתבשיל של העירוב, אפילו ביום טוב עצמו. אולם טוב לאכול בליל שבת, או בסעודה שלישית של שבת.

ד. אם הניח עירוב ואבד קודם שיבשל לצרך השבת, יכול לסמוך על העירוב של גדול העיר, שכל אדם דעתו לסמוך על עירובו של גדול העיר אם יאבד עירובו.

ה. ואם אין שם גדול העיר וכבר התחיל לבשל, ואחר כך אבד עירובו, מסיים

רגע חושבים

הרב אליהו רוסתמי

תורה לומדים במדבר

אם ה' משפיע עליך עושר זכית. אבל גם אם לא ישפיע עליך אתה צריך ללמוד תורה, גם במצב של פת במלח ושינה ברצפה, ובכל זאת בתורה אתה עמל. ואם אתה עושה כן אשריך וטוב לך, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא.

שואל האבן עזרא, "אני לא מבין, איך אשריך בעולם הזה. טוב לך לעולם הבא זה מובן שמסר נפש ויקבל גן עדן. אבל אשריך בעולם הזה, איך יתכן, אין לאדם מה לאכול ואיפה לישון, איזה אשריך?"

אלא יש לנו הבטחה כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר, אם תעמול בתורה בכל מצב, אזי תראה את האשריך כבר בעולם הזה.

מון הרב עובדיה זצ"ל שהתחתן קיבל מאשתו נדוניה מחבת וסיר שתי מזלגות ושתי כפות! זה הכל! שכר דירת חדר וחצי, וגידל בה אחד עשר ילדים בעוני נורא.

הרב למד על יד השולחן והילדים רצים מתחת לשולחן, והרבנית היתה משתיקה אותם שלא יפריעו לאבא, שיש לו סוגיות קשות בבית הדין. והרב היה אומר לה תניחי להם אני בשלי והם בשלהם! ואחרי שנים של עוני זכה למלוך על כל עולם התורה וכל המנהיגים באים אליו לקבל עצה וברכה! אם אדם לומד במסירות נפש בתנאים של מדבר, צריך לדעת "שנאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך".

תמיד יוצא שפרשת במדבר סמוכה לחג השבועות, משום שהתורה ניתנה במדבר באש ובמים. למה אלקים נתן את התורה במדבר. והרי אפשר היה להיכנס לארץ ישראל לבנות את בית המקדש ולתת את התורה ברחבת הכותל המערבי או בככר ספרא. ואם תאמר אולי במדבר אין יצר הרע, כתוב בזוהר הקדוש (פרשת תרומה) שהסטרא אחרא שולט הכי חזק במדבר. המקום הכי אכזר, וה' עשה אתנו חסד שסילק אותנו מהישוב. ומה שמר על אבותינו במדבר ארבעים שנה, אלו המשכן והכרובים, ארון הברית והמנהיגים החשובים ביותר משה ואהרן. וגם ענני כבוד ולאכול מן וכל זה לשמור על עם ישראל מיצר הרע. ואף על פי כן מעדו עשר פעמים במשך ארבעים שנה. אפשר לומר הלואי עלינו, לעשות עשר טעויות בארבעים שנה זה הישג. וציון גבוה מאד.

אנחנו רק קמים עד השעה שמונה בבוקר עוברים את העשר טעויות.

וכאן מדברים על דור דעה בלב המדבר בשיא המאבקים.

ואם כן מדוע ניתנה התורה במדבר ולא בארץ ישראל, ועוד למה על הר סיני, ואם תאמר שהוא הכי נמוך, אז למה לא נתן את התורה בים המלח שזה המקום הכי נמוך. מה הרעיון שטמון כאן, מה מאפיין את המדבר.

חז"ל אומרים שתורה צריך ללמוד בכל מקום בעולם. ובכל מצב. גם אם תהיה במדבר שאין לך בית ולא מזגן ולא תנאים.

וכמו שאומר התנא באבות, כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל, אשריך וטוב לך. שתורה צריך ללמוד בכל מצב.

הרב אליהו רוסתמי מרצה באתרנו
להרצאות נוספות בקרו באתר 'שיבת אור דוד'

קבעת עיתים לתורה?

אור החיים הקדוש
פירוש אור החיים על התורה
בכל מוצ"ש בשעה 22:00

הדרשה השבועית

בכל יום רביעי בשעה 22:00
רחוב במכבים 108 בני ברק
ניתן לצפות באתר הישיבה Rabenu.com
ובערוצי הלווין

שיעור שבוועי
מוסר | יהדות | הלכה
בכל יום שני בשעה 20:00

חשוב לדעת!

ניתן לצפות בכל הדרשות של הרה"ג דניאל זר שליט"א באתר הישיבה "אור דוד" ובמגוון רחב של רבנים נוספים בכל הנושאים